

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

6TE ÅRG.

DEN 17 SEPTEMBER 1905.

N^O 51

Återgifvande af text eller illustrationer ur HVAR 8 DAG utan särskild öfverenskommelse förbjudes.

INNEHÅLL: Hj. Hammarskjöld. — Svenska elektroteknikermötet. — Spårvägsolyckan i Göteborg. — Engelska kanalflottan utanför Köpenhamn. — "Mannen i drömmen" af Wolodja. — Tvenne stormäns jordafärd. — Drottningens vistelse å Sanna. — Stockholms nye folkskoleinspektör. — Den totala solförmörkelsen den 30 aug. 1905. — Ögonblicksbilder från de stora franska höstmanövrerna vid tyska gränsen. — Brokigt utomlandsnytt. — Nyvalda ledamöter af riksdagens Andra kammare. I. — Veckans porträttgalleri. — Från kapploppningarne i Stockholm den 10 sept. — Internationella idrottstävlingar i Stockholm.

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI. GÖTEBORG. 1905.

Foto. Holm, Jönköping.

HJ. HAMMARSKJÖLD.
STATSRÅD.

Illustr. : Kem. A.-B. Bengt Stjernerparre Stålm.—Gbg

HJALMAR HAMMARSKJÖLD.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

Öfver förhandlingsbordet i Karlstad korsas som värjklingsor de förslag och repliker, af hvilkas slutresultat Skandinaviens framtid beror. Både på den svenska och den norska sidan äro ombuden i hög grad representativa, och deras sammansättning afspelar å ömse sidor i lika mått en samlad folkmening och därjämte de olika slag af särskilda insikter, som vid detta tillfälle äro af nöden. Den juridiskt skolade rättsuppfattningen representeras bland de svenske underhandlarne i främsta rummet af statsrådet *Hjalmar Hammarskjöld*, och han är därjämte af en särskild anledning den, som bland dem kan sägas vara mest specialist på unionsfrågan.

Statsrådet Hammarskjöld hör till undantagen från den tyvärr nog så allmänna regeln om ett alltför utprägladt gammalmansvälde här i landet. Vid unga år har han nått en framstående plats i det offentliga. Vid 43 års ålder är han nu för andra gången statsråd och hade, innan han första gången inkallades i regeringen, redan många betydande offentliga uppdrag bakom sig.

Son af f. d. löjtnanten Knut Wilhelm Hammarskjöld föddes han den 4 februari 1862. Släkten har skänkt många betydande män åt vårt land, och på senare tid äro särskildt att märka Hjalmar Hammarskjölds båda kusiner, de båda bröderna Carl och Hugo, af hvilka den förre, afliden år 1898, var professor, justitieråd och ecklesiastikminister och den senare som bekant är en af de ledande männen i den nuvarande Andra kammaren. År 1878 blef Hjalmar Hammarskjöld student i Uppsala, två år därefter fil. kand. och aflade sedan på den efter dåvarande förhållanden mycket korta tiden af 4 år juris kandidatexamen. Han specialiserade nu sitt vetenskapliga studium och blef 1886 docent i allmän och speciell privaträtt (näringsrätt), och efter vederbörliga domareförordnanden blef han 1891 e. o. professor i sitt ämne. Under de närmast föregående åren hade han uti ett särskildt offentligt uppdrag fått tillfälle att syssla med den praktiska sidan af sin vetenskap, då han 1886—90 tjänstgjorde som sekreterare i den k. kommitté, som hade att utreda frågan om nya bolagslagar i vårt land, och sedermera, då denna för vårt näringslif så djupt betydelsefulla fråga vid 1895 års riksdag fick sitt afgörande i de då antagna lagarne om handelsbolag och enkla bolag, aktiebolag och föreningar för ekonomisk verksamhet, var Hammarskjöld sekreterare i det särskilda utskott, som beredde ärendet.

Dessförinnan hade han emellertid redan 1893 för en tid kallats från sin professorsstol i Uppsala — där han vid 1893 års jubelfest promoverats till juris hedersdoktor vid 31 års ålder — till att vara ledamot i den då existerande nya lagberedningen. Ett par år senare, då man fann lämpligt utbyta denna form för lagstiftningsarbetets förberedelser mot en mindre bredt anlagd departemental lagbyrå, blef Hammarskjöld dess chef och samtidigt revisionssekreterare. Men uppdragen följde tätt på hvarandra, och nu fick han den uppgift, som förde honom in i nittioalets stora politiska fråga — densamma, som i detta ögonblick påkallar hans och hela regeringens, ja hela folkets samlade intresse. Åren 1895—98 var han nämligen samsatt såsom svensk sekreterare i den då arbetande svensk-norska unionskommittén och fick därigenom på

en viktig post lägga hand vid det sista gemensamma, ehuru misslyckade försöket att i ett sammanhang lösa unionsfrågan eller åtminstone dess väsentliga problem.

Tre år efter det hela detta arbete resulterat i ett betänkande med fyra sines emellan skilda grundåskådningar men därutöfver ingenting, kallades Hammarskjöld till justieminister med den för hela hans dittillsvarande verksamhet främmande uppgiften att söka lösa — rösträttsfrågan. Den utgång detta försök fick och den väg han valde för att nå målet skulle kunna föranleda det omdömet, ntt vi den gången hade en justieminister, som var alltför ung. Men det vore riktigare att här tala om bristande politisk erfarenhet och, tramför allt, om bristande intresse för själfva kärnan i rösträttsreformen — samhällets och det politiska lifvets demokratisering. Hammarskjöld synes haiva tagit saken så, som en samvetsgrann ämbetsman tar ett honom förelagdt expeditiionsuppdrag. År 1900 hade riksdagen aflåtit en skrivelse, hvori den begärde en utredning af rösträttsfrågan, men denna skrivelse var ej sådan, att dess innehåll tillfredsställde reformvännerna i Andra kammaren och i landet. År 1901 antogs den nya härordningen, och detta blef en anledning, som mer än något förutgående gjorde rösträttskrävet allmänt erkänt och, ej minst på grund af offentligan afgifna försäkringar, gjorde det maktpåliggande, att en verklig rösträttsreform, sådan som *folket själf* kunde godkänna, med det snaraste blefve genomförd. Ministären von Otter rekonstruerade sig på hösten 1901, och Hammarskjöld erhöi det afgifna uppdraget.

Det förslag han framlade var sådant, att det ej fyllde måttet ur nyssnämnda synpunkt, och ehuru han med en ovanlig klarhet, elegans och skicklighet försvarade detsamma från ministerbanken, vann det till sist icke ens i Första kammaren något afsevärdt ansestöd. Ett betydelsfullt tillfälle hade gått förlorat. Att rösträttsfrågan icke då blef löst, var ju emellertid icke blott justitieministerns fel, regeringen, som emellertid i denna sak ej var fullt enhällig, delar naturligtvis ansvaret, men framför allt faller ju detta på riksdagen själf. Tillika med flera af sina kolleger afgick Hammarskjöld efter detta ur regeringen sommaren 1902, då Boströms andra ministär bildades. Reträttplatsen blef presidentstolen i Göta hofrätt.

Sedan har han fått en ny maktpåliggande och tillika ovanlig offentlig uppgift att fylla. År 1903 skref riksdagen på konstitutionsutskottets förslag till k. m:t och begärde utredning och förslag om en administrativ högsta domstol, en *regeringsrätt*, afsedd att befria statsrådet från det tyngande arbetet att i sista instans afgöra de s. k. besvärsmålen samt högsta domstolen från den ej mindre tidsödande och för dess egentliga uppgift främmande plikten att granska förslag till administrativa och ekonomiska författningar. I stället för att tillsätta en kommitté för det utrednings- och organisationsarbete, som riksdagens begäran påkallar, har k. m:t öfverlämnat det hela åt en enda person, en lika sällsynt som lycklig utväg att lösa dylika frågor, blott man har rätter man att tillgå. Därom torde nog icke heller råda några tvifvel, att presidenten Hammarskjöld är uppdraget bättre vuxen än de fleste. När unionskrisen är afvecklad återvänder han också till detta arbete.

Erik B. Rinman.

SVENSKA ELEKTROTEKNIKERMÖTET.

Foto. HVAR 8 DAG

GRUPPFOTOGRAFI AF DELTAGARE I ELEKTROTEKNIKERMÖTET I STOCKHOLM, tagen under utflykt till värtan med elektriska försökstaget.

SPÅRVÄGSOLYCKAN I GÖTEBORG.

Ett allmänt svenskt elektroteknikermöte har ägt rum i Stockholm med början den 9 sept. Ett par hundra personer från hela Sverige deltog häri. Ordf. för mötet var prof Wallin, Stockh., v. ordf. dir. Edström, Vesterås, och ing. G. Rossander, Stockh. Sekr. voro ing. a. Westerberg, Sjöberg och Nordell, Stockholm. En mängd viktiga frågor på det elektrotekniska området behandlades, och diskussionen var synnerligen liflig. Mötesdeltagarna togo också i betraktande en del intressanta anläggningar i och utanför Stockholm. Bl. a. företogs en utflykt till Tomtebodas, där en färd ägde rum med statens järnvägars elektriska försökståg, det första i sitt slag i landet.

Foto. HVAR 8 DAG.

Foto. Larsson, Gbg.

PLATSEN OMEDELBART EFTER OLYCKAN.

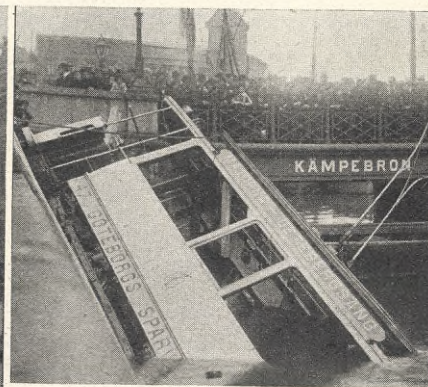

Foto. Lindbom, Gbg.

Den 9 sept. timade en svår olyckshändelse i Göteborg i det genom kollision mellan tvenne spårvagnar den ena af dessa drefs ned i hamnkanalen. Af 20-talet passagerare räddades alla ehuru väl en del af dem drogos med i vaitnet och vid arbetet att komma ur vagnen illa skadades.

Ritning: Bengt Sjöföreläsare

ENGELSKA KANALFLOTTAN UTANFÖR KÖPENHAMN.

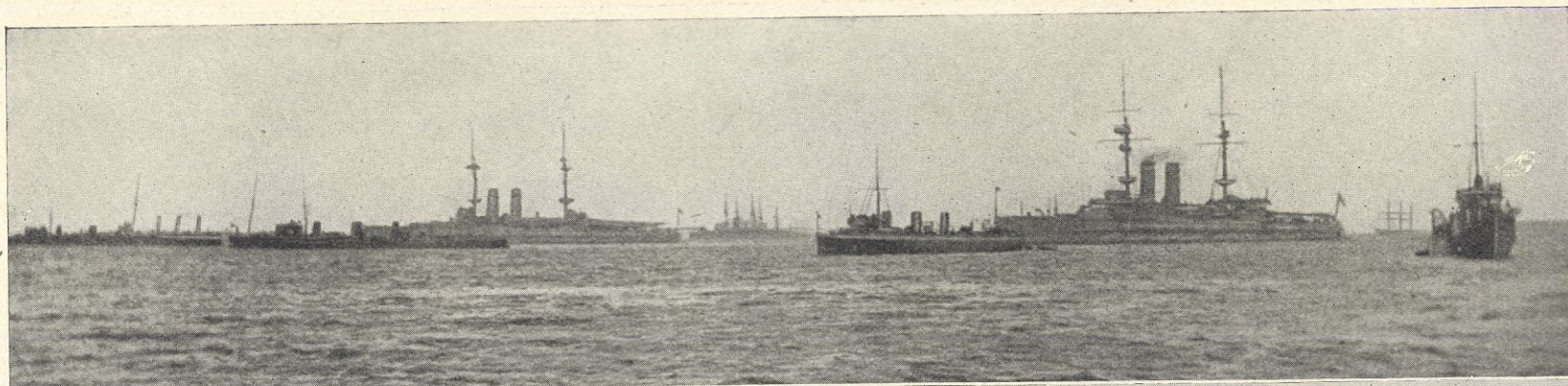

Foto. Rahmn, Lund

ÖGONBLICKSBILDER FRÅN ESKADERN SAMT AF LANDPERMITTERADT ENGELSKT MANSKAP I KÖPENHAMN.

Foto. Fred. Riise, Köpenhamn.

MANNEN I DRÖMMEN.

För H. 8 D. af WOŁODJA.

En söt lukt af turkiska cigaretter, moraschino och Canadias club fyllde rummet med en söfvande stämning.

På skrifbordet brann en bronslampa, hvars röda sidenskärm kastade en smältande cirkel varmt ljus öfver de tegelfärgade damastgardinerna med inväfa Jugend-motiv och spred en brännande rodnad öfver en marmor-Antinous, hvars veka, smärtfyllda ansikte skådade ned på den skulpterade ekhyllans dyrbara band.

Utänför det röda ljuset smälte skinnfåtöljen, duchäteler, isbjörnshudar, och tunga draperier ihop till ett vållustigt kaos, ur hvilket några hvita skjortbröst sköto fram som sjömärken i landsskymning.

Det hade varit ungarlismiddag hos vår vän Holmer. Man hade ätit och druckit med den andakt man alltid var skyldig hans kulinariskt estetiska anordningar. Vår värd föraktade kortspel och skabrösa historier, de vanliga herrmiddagarnes trogna följesvenner. Han hade af blod, rikedom och själfuppföstran blifvit en modern njutningsfilosof, som skulle slagit mången klassisk arbeta elegantiarum ur brädet. Men han var ingen snobb. Till och med den odödliga Thackeray skulle haft svårt att finna en plats åt vår vän i sitt stora galleri. Han affekterade hvarken lidelser eller "öfvermänsklighet". Han skydde skryt som pästen och föraktade ingenting annat än lumpenhet. Folk i allmänhet funno honom högdragen och odräglig, ett misskännande som drabbar de flesta fina och ömtåliga naturer. Som han älskade det naturliga öfver allt annat och hade råd att lefa i en omgifning, hvars gedigenhet var lika enkel som dyrbar, hade han blifvit strängt dömd af den domstol, hvars ena hälft består af idioter och hvars andra hälft utgöres af en hop bittra afundsmän. Han ställde aldrig till middagar, men han samlade sina vänner, som han uttryckte sig. Det var därför timmarne flögo hän på lätta sländevingar och den siste nattvandrarens steg för länge sedan dött bort på den slumrande storstadens gator, då Holmers gäster plögade trycka hvarandras händer till afsked.

Man hade denna afton varit inne på alla de områden, kring hvilka bildade mäns tankar pläga kretsa den tid på dygnet, då en storstads trötta arbetsarmar hvilat. Vi hade också med de som försök till analys som äro så vanliga bland våra mångsidiga och mångkunniga unga män sökt tränga de brännande modärna frågorna in på lifvet. Själén, detta stora frågetecken för årtusendens feberaktiga forskningsbegär hade uppkallat till häftiga meningsutbyten, som korsade hvarandra som skarpa klingor i den röda halfskymningen. Till och med de slappaste skeptici hade börjat röra på sig bland de storblommiga sidenkuddarne. Det hopade sig till slut för mycket elektricitet i denna lugna rumsinteriör, och vår värd, som icke blott hatade hetsiga diskussioner utan äfven enbart teoretiserande, svängde skickligt in på historiernas område. Man började rada upp namn, sägner om välnader, uppenbarelser, varsel och fjärrskåderi letades fram. Mystiken, detta egendomliga band mellan själar började spinna sitt nät i den lilla kretsen. Man hade korteligen kommit in i den dofva berättartonen, som har samma ljud i skolrummet en skymningsstund som i den vises studio. Ty det är ju så, att till och med den mest kallblodige ironiker lätt blir ett mörkrädd barn inför den ensamhet, hvari den månghöfdade ovissheten trives. Det visade sig också, att de som nyss med kallt hån rifvit ned tron på odödligheten i själfva verket hade hopat sina under tidernas lopp

bortkastade trosbegrepp kring någon liten oförklarlig tilldragelse, som satt själens krafter i spänning och rörelse. Historia följde på historia. Underliga tillfälligheter, märkliga förutsägelser och uppenbarelser tågade denna stilla natt genom detta stämmningsfyllda rum.

Men vår värd teg. Liksom frånvarande stirrade han förbi de bleka ansiktena rundt omkring sig och den mörka ådriga cigarren hade slocknat i hans hand. Den unge bergsingenören, som i Australien tycktes ha upplefvat allt som kunde rymmas mellan begreppen fantasi och verklighet, hade nyss slutat en grufhistoria, som tycktes gå ut på att våra aflidna vänner ha den mest noggranna kunskap om den officiella almanackan och så väl justerade klockor, att icke ens den värsta pedant kan kugga dem på tiden. Man förnam några kväfa gäspningar bland kuddarne, och den blåa tobaksröken började åter i långa ringlar slingra genom rummet. Då hördes några klingande, silfverklara tims slag från bordstudsaren, ett litet mästerverk i metallkomposition i form af en serpentindansös, som respektlöst nog döpts till kalkonen. Vår värd lät sina klara ögon, som aldrig tycktes besväras af sömn, långsamt öfverfara raden af hvita skjortbröst. Därpå började han.

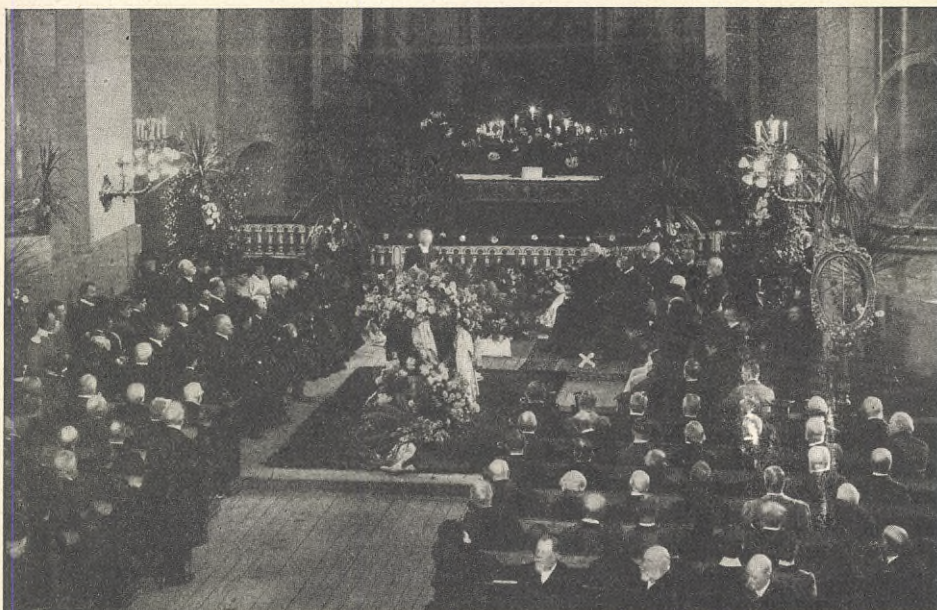
Äfven jag har en historia. Den har legat och tyngt mig under flera år. Nu måste den fram.

Ni minnas ju alla Alers, och hvilken uppståndelse det väckte, när ett telegram slog ner ibland oss, målade, att han blifvit mördad och rånad nere i Mentone. I det officiella deltagandet blandade sig så mycken uppriktig sorg, att folk i allmänhet fick för sig, att karlen varit en sådan där beskedlig nolla, som skrattar och åter välvilligt och insveper hela mänskligheten i idel välvillighet. Och i stället var han en af de få, som vi verkligt behöfva, en man, ett huvud, en vilja. Han tycktes lycklig — oberoende och allmänt aktad som han var. Och dock följde honom en svart skugga sedan flere år tillbaka. Icke ett dåligt samvete, icke en smygande sjukdom. Nej, en hemsk *någon*, som stal hans kraft och gnagde på hans själ. Förstår någon af eder hvad detta vill säga? En tyst och obegriplig hotelse, som träder fram ur nattens dunkel, kommer och går, medförande ovisshetens hemska kval.

Vi sutto för några år sedan ensamma här uppe han och jag. Vi hade varit på teatern; efteråt hamnade vi på operakaféet bland det punschglada svenska folket. Han var ovanligt munter och språksam den kvällen, och vi beslöto också att fortsätta nattsuddet hemma hos mig. Jag vet icke hur jag kom att beröra de här ämnena, som vi nyss varit inne på, eller hur mycket jag hunnit att utveckla, då jag fann Alers sitta och stirra på mig med likblekt ansikte och ett sådant uttryck af fasa, att jag aldrig glömmet det. Jag frågade om han var sjuk eller hvad som gick åt honom. Han teg först, men sedan han girigt tömt sitt whiskyglas, sjönk han tillbaka i stolen och började tala med en underlig främmande stämma.

Om jag är sjuk? Nej. Jag är till hälften död utan att något af mina organ från läkarsynpunkt är skadadt. Eller kanske jag hellre borde säga mördad. Du ser förvånad på mig. Jag vet att du ansett mig såsom en förståndig och nyktert tänkande människa. Men förmodligen kommer du att döma mig sinnesrubbad om en stund. Nåväl, kanske du har rätt. Jag tror det nästan ibland själf, ty det hela synes mig så vidunderligt och ofattbart, att min nyktra tanke svindlar öfver ett omätligt bråddjup af mörka gåtor.

TVENNE STORMÄNS JORDAFÄRD.

Generalmajoren O. M. Björnstjernas likbegångelse ägde rum den 7 sept. i Östermalms kyrka och var utomordentligt högtidlig. Konungen (X) och prins Carl voro personligen tillstädes, och de öfriga k. personerna hade låtit representera sig. För öfrigt märktes i kyrkan en stor mängd framstående personer. Svea lifgardes hela musik-kår spelade o. en dubbelkvartett ur operakören sjöng.

Fot. v. H. 8-D:s fotograf i Stockholm.

Professor G. H. J. Ljunggrens likbegångelse försigick den 6 sept. i Lunds domkyrka under stor tillslutning från akademistaten, studentkåren stadsfullmäktige och öfriga stater och kärer. Prestafvorna fördes af en af de aderton i Svenska akademien professor Söderwall o. Lunds stadsfullmäktiges ordförande akademiräntmästaren Eklund.

(X) PROFESSOR LJUNGGRENS BOSTAD.

Foto. Rahmn, Lund.

Du skall nämligen veta, att jag sedan tre år tillbaka varit "skuggad" af mitt öde. Ja, jag menar hvad jag säger. Hvad denna tid varit för mig, kan icke ord uttrycka.

Jag har leende brottats med vanvett och själfmordstankar. Jag hade tänkt att ensam kämpa min kamp till slut, men dina ord nyss bröto min kraft att tiga.

Här tystnade han och skakade liksom af frossa. Jag såg att de framstormande tankarne hade svårt att lösgöra sig ur hvarandra. Han satt en stund tyst och stirrade ned framför sig. Det starka bröstet häfde sig tungt som under trycket af en kväfvande börda. Så började han åter tala.

Du vet, käre vän, att jag tillhört de s. k. harmoniska människorna. Jag har icke brytt mig om att

tvifla på något mer än en bildad människa anständigtvis bör göra. Jag har inga s. k. mörka föregåenden. Jag är välsignad med en utmärkt matsmältning. För tre år sedan visste jag icke hvad nerver ville säga, och åt s. k. okulta saker hade jag icke ämnat en halfdragen tanke.

Midt uppe i mitt trygga vegeterande kom då plötsligt han. Och här börjar en ny period i mitt lif. Du liksom andra ha nog undrat öfver mina täta resor, mina ängsliga kurer. Själfr har jag med slö undergifvenhet låtit mig ordineras till alla väderstreck och badformer. Jag vet ju, att allt är förgäfvets. Men den drunknande brukar ju haka sig fast äfven vid den minsta vrakspilla. Jag känner, hur jag drages allt mera nedåt till hvad jag omöjlig kan undgå. Jag har i främmande länder uppsökt skickliga läkare

för både kropp och själ. Charlataner, "specialister" och präster. De flesta ha behandlat mig som en stillsam dåre och lämnat mig adresser på privata vårdanstalter, men en hyggelig, lökdoftande och undergörande abbé nere i Sydfrankrike bad mig så bevakande att genast gå och lätta mitt hjärta genom en öppen bekännelse. Han somnade nog, den fete hedersmannen, samma afton i den glada tron, att han öppnat ännu en syndares samvete och hjärta.

Det var en vårnatt jag fick min första varning. Jag hade mot vanligheten lagt mig tidigt, trött som jag var efter en ansträngande ridt. Du kommer ju ihåg min gamla våning på Walhallavägen. Jag låg själf i balkongrummet, ett stort ljusst rum utan draperier för dörrarne. I vinkel mot ena fönstret stod en rakspegel med glaset i sådan lutning, att man sittande i sängen endast kunde se en bit af dörren, som ledde in till mitt skrifrum. Af gammal vana sof jag med obetäckta fönster.

Näval, jag vaknar denna natt plötsligt med en oförklarlig känsla af skrämelse, sätter mig hastigt kapparak i sängen och ser mig omkring med klarvakna ögon. Min Louis-seize-pendyl i salongen slog just half tre och rummet var ljusst som på dagen. Mina kringirrande ögon träffa inom få ögonblick spegeln, och jag känner hela min varelse under några sekunder så att säga uppsugas af den bild som möter mina ögon. I stället för den stängda dörren ser jag nämligen öfver kroppen af en man med ansiktet i profil. Jag hann under de korta sekunder min rörelseförmåga var förlamad af synen noggrant fotografera bilden i mitt minne. Som jag alltid varit van att handskas med realiteter, trodde jag mig först vara föremål för påhälsning af inbrottstjuvar och hoppade raskt ur sängen samt undersökte inom en handvändning hela rummet. Men ingenting stod att upptäcka. Med samma resultat genomletade jag sedan alla vinklar och vrår i den öfriga våningen. Icke ens vedskrubben och isskåpet skonades från misstankar. Men allt var orördt och intet spår af levande varelser stod att upptäcka. Då först blef jag rädd, och jag kände mig bada i en obehaglig kallsvett. Hur jag än vred och vände på saker, kunde emellertid dessa fakta icke bortresoneras: rummet låg i klart morgonljus, jag var fullkomligt vaken, och kunde i flera sekunder hinna inpräglad spegelbilden i mitt medvetande. Oförklarligt! Om jag förut varit sjuk, ridits af maran eller uppvaknat ur en obehaglig dröm skulle ju det hela kunnat sättas på magens konto. Hallucinationer äro ju som du vet ibland så bedrägligt levande, att man nästan kan ta' på dem. Men nu! Jag kände mig för första gången i mitt lif nervös.

Hvad betydde bilden i spegeln? Alla möjliga historier, som jag förut slängt undan med den starkares ringaktande öfverlägsenhet, började nu dyka upp som lömska skuggor i mitt minne. Dock — grubbel ligger ju icke för mig, och jag lyckades så småningom skaka af mig det obehagliga minnet, ja nästan utplåna det ur mina tankar, då den obekante plötsligt uppenbarade sig för mig igen.

Ett år hade väl ungefär förflutit. Jag hade under min vanliga kontinenttripp på värsidan hamnat på ett hotell i Nizza.

Det var en ovanligt varm natt, och Medelhafvet sjöng och brusade utanför med långa smekande dyningar. Jag fann min bädd för kvalmig, steg upp, klädde på mig och gick ut på balkongen. Jag rökte under obeskrifligt välbefinnande en cigarr och återvände sedan småhvislande till mitt rum. Men den syn, som där mötte mig, kom andedräkten att stocka sig i min hals.

Vid min säng, lutad mot hufvudgården i samma

något hukade ställning som första gången i spegeln, stod den ökände.

Vid mitt inträde vände han långsamt ett blekt ansikte mot mig, uttryckslost som en sömngångares, men förvridet till ett slags stelnadt grin. Jag minns icke, hur jag så hastigt fick tag i min Colt-revolver. Jag måtte emellertid ha sökt rusa på min hemliga antagonist men snafvat öfver en stol och blifvit ligande medvetslös. Skottet hade emellertid gått af, och det blef en förfärlig uppståndelse på hotellet. Att undersökningen icke ledde till något resultat, och att mina uppgifter mottogos med illa doldt tvifvel, behöfver jag väl knappast säga. Jag glömde att nämna att jag i fallet tappade min klocka, som på ett oförklarligt sätt stannat.

Den visade på 2.35.

Alers lyfte ett par trötta, förtviflade ögon mot mig och tystnade. Berättelsen hade gjort ett djupare intryck på mig än jag själf ville erkänna, och jag kände liksom af magnetisk öfverföring den ängest, som kom hans händer att darra omkring whiskyglaset.

När han åter började tala, kommo orden hastigare liksom framdrifna af en inre feber.

Jag vet, att det väckte en förvånad uppmärksamhet bland mina vänner, att jag en tid lefde om så vildt.

Du kan nog förstå orsaken nu.

Ett rasande begär att kväfva mig under alla slags sinnesretelser och njutningar! Den skräckslagne, förföljdes besinningslösa flykt öfver alla slags skrankor och hinder.

Jag trodde mig midt i denna hvirvel på allvar ha blifvit befriad från min hemlighetsfulle förföljare, då han plötsligt uppenbarade sig midt i festens yra.

Det var på en sådan där hänsynslös tillställning med glada damer. Jag mins, att jag efter en vild dans skulle föra in min flämtande dam till buffén.

Mina tankar voro så långt ifrån *honom*, som min dam var från dygderosen — då, ja, där stod han lutad mot en palmgrupp i den halfmörka hallen. Att släppa kvinnan var för mig ett ögonblicks verk. Jag lär sedan med ett rytande ha rusat mot ett par oskyldiga bladväxter.

Det hela uppfattades af det upprymda sällskapet som ett synnerligen originellt skämt, men man kunde icke förstå, hvarför jag så hastigt lämnade sällskapet. Men nu skall jag icke länge trötta dig med utvecklingen af mitt lidandes historia.

Sista gången han uppenbarade sig för mig, såg jag honom i *drömmen* komma in genom dörren och med kattlika steg närma sig min bädd. Jag sökte resa mig, men en förlamande ängest fjättrade mig kvar. Och under tiden kom han allt närmare och närmare. Han betraktade mig oafvänt med ett par små stickande ögon, och samma stelnade grin lekte på hans smala läppar. Sedan böjde han sig långsamt öfver mig. Jag tyckte mig se något blänka i hans hand. Det svartnade för mina ögon, och med ett vildt skrik på läpparne vaknade jag ur min hemska dröm.

Det är nu en månad sedan. Frestelsen att göra en ände på mina kval har under denna tid endast tillbakahållits af min inrotade vana att ärligt kämpa hvarje strid till slut. Men det hemska är det ojämna i denna strid.

Han leker med mig, denne djäfulvens utskickade, som katten med den fångna råttan, utan att jag kan röra så mycket som ett finger till själf försvar.

Är han ett varsel om döden, som redan stampar i förstugan eller är han föregångaren till ett smygande vansinne? Slutet får väl lösa gåtan.

(Fo rts. å sid. 819)

HVAR 3 DAG.

DIREKTÖR KELLGRENS VILLA, HVILKEN ÄR STÄLD TILL DROTTNINGENS FÖRFOGANDE. H. M. anländer till Sanna den 19 sept. från Long i Värmland för att någon tid behandlas vid dir. Kellgrens institut.
 Fotografi för H. & D. från HOFFOTOGRAF H. HOLM, Jönköping.

STOCKHOLMS NYE FOLKSKOLEINSPEKTÖR.

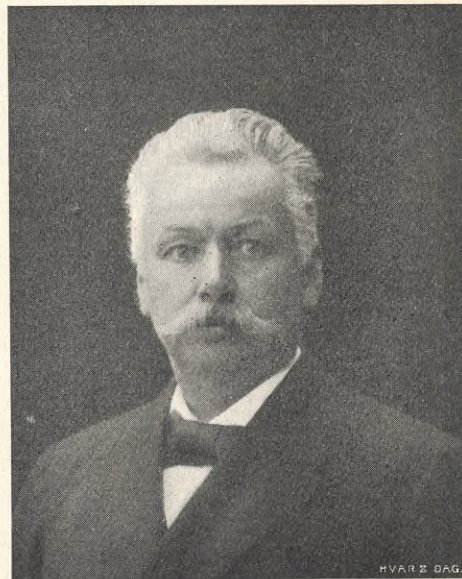
Till inspektör öfver Stockholms folkskolor har öfverstyrelsen för de samma med 10 röster utsett docenten i praktisk filosofi vid Uppsala universitet, titulärprofessorn Frans von Schéele. Pastor Sam Stadener, förutvarandå predikant vid svenska församlingen i Paris och dessförinnan folkskoleinspektör i Helsingborg, erhöi vid valet 5 röster och docenten Bagger-Sjögren 2. De röster, som tillföll professor von Schéele, kommo så väl från ett par af de lärare, som ha säte i öfverstyrelsen, som från ett par af prästmännen därstädes m. fl., så att man icke kan säga, att den nye folkskoleinspektören utsetts af något visst parti.

Inom folkskolekåren, icke blott hufvudstadens, utan landets i dess helhet, är professor Schéele aktad och omtyckt, ja populär inom alla partier. Han har nämligen tagit synnerligen liflig del i den modärna folkbildningsrörelsen och allt sedan 1893, då sommarkurserna i Uppsala började, vid dessa hållit talrikt besökta föreläsningar i pedagogiska ämnen.

S. är född 1853 i Färnebo i Gästrikland, där fadern var landtbrukare. Vid 20 års ålder blef han student i Gäfle samt har allt sedan haft sin verksamhet förlagd till Uppsala. Efter aflagd fil. kandidatexamen 1884 blef han följande året fil. doktor och förordnades omedelbart därpå till docent i estetik. Två år senare utbyttes denna befattning mot en docentur i praktisk filosofi, som han sedan dess innehaft. Förra året erhöi han professors namn och värdighet.

Professor von Schéele har från trycket utgifvit en hel del verk, hvaraf det förnämsta är "Det mänskliga sjäslifvet", 1894—96. Häri gifves en vetenskaplig framställning af den modärna och experimental psykologiens nuvarande ståndpunkt.

Inom föreningen "Studenter och arbetare" i Uppsala har den upplyste och synnerligen tillmötesgående mannen varit lifligt verksam. Och hans lifliga intresse för pedagogiken har bl. a. tagit sig uttryck i de speciella föreläsningar häri, som han hållit för studenterna, och i den öfningsskola, som han efter förebild från Jena öppnat i Uppsala, på det att studenterna skulle få tillfälle att äfven i praktiken inhämta pedagogikens svåra konst. Tio små barn ha kostnadsfritt fått gå i denna skola, där undervisningen lämnats af unga studenter under professor von Schéeles ledning. Att Stockholms nye folkskoleinspektör kommer att i sin befattning utöfva ett i hög grad intensivt arbete, torde man kunna förutsäga.

HVAR 3 DAG.

Foto. Dahlgren, Uppsala. F. von SCHÉELE.

DEN TOTALA SOLFÖRMÖRKELSEN DEN 30 AUGUSTI 1905.

För HVAR 8 DAG af docenten *GUSTAF KOBBER*, hvilken jämte professor Arrhenius deltog i de af Lickobservatoriet anordnade observationerna i spanska staden Alhama

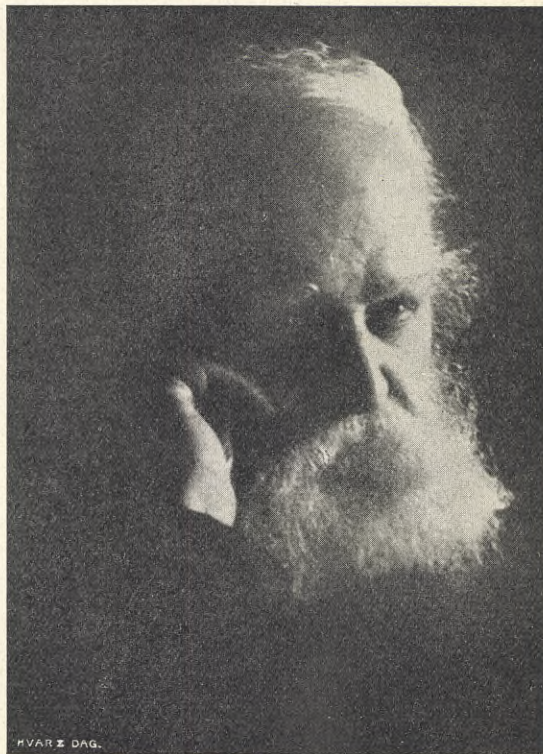

Efter fotografi.

Utsiöh: Kem. A.-B. Bengt Sjöforsparre Sthlm—Gbg

EXPEDITIONEN FRÅN OBSERVATORIET I MEUDON VID PARIS I ALCOSEBRA under ledning af professor Janssen med biträde af professor Pasteur, Millochau, Stefanik och Carroyer.

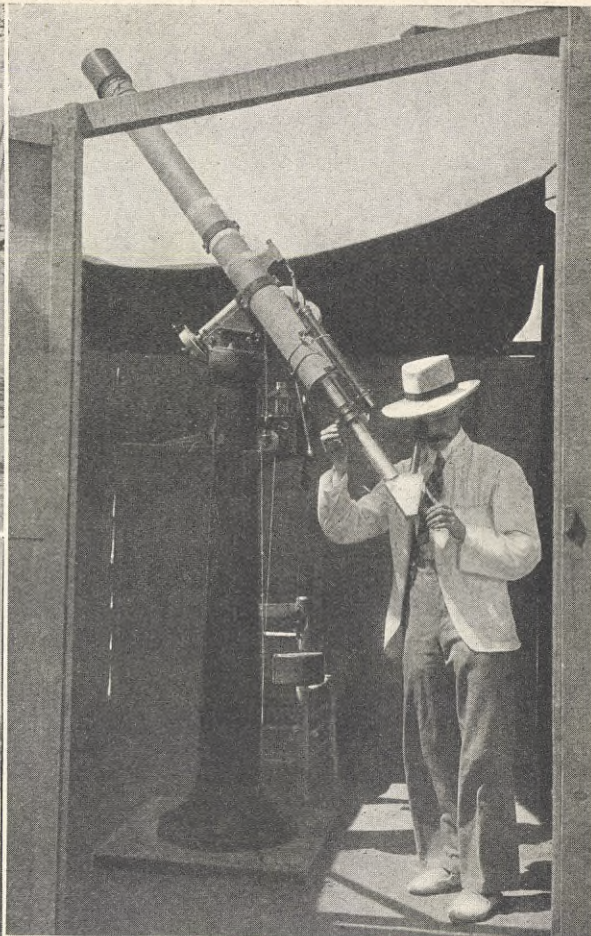
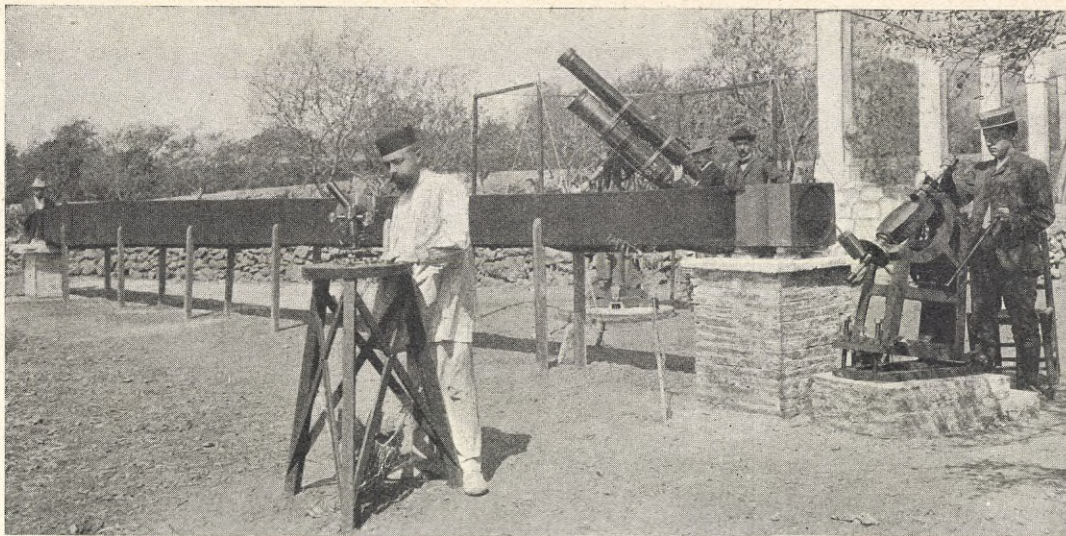
En total solförmörkelse är säkerligen det mest underbara skådespel naturen har att erbjuda. Den strålände urkällan till allt hvad lefver och rör sig på vår jord mister sitt sken, ett plötsligt dunkel utbreder sig öfver nejden, en känsla af en stundande natt griper allt lefvande; det är ej underligt, att ett sådant skådespel i fordna tider skulle framkalla häpnad och förskräckelse hos okunniga folkslag, hvilkas kunskap om naturföreteelser ännu låg i sin linda. Och äfven i våra dagar, då vi så väl känna fenomenets orsak och varaktighet, gör det samma ett utomordentligt intryck på åskådaren, så mycker mera som man så sällan har tillfälle att iakttaga det. En total solförmörkelse är nämligen på en viss bestämd trakt på jorden en mycket sällsynt företeelse. Redan hvarje barn i folkskolan vet i våra dagar att fenomenet uppkommer därigenom att månen vid nymåne passerar mellan jorden och solen och under gynnsamma omständigheter för några korta minuter skymmer bort hela solskifvan. Då emellertid den skugga månen vid ett sådant tillfälle kastar på jordytan sällan har mer än 200 kilometer i genomsärning är det klart, att de orter på jorden, för hvilka förmörkelsen är total måste ligga inom ett smalt bälte af just denna bredd. Skuggan sveper öfver jordytan från väster till öster under en tid af 4 à 5 timmar. Denna gång gick dess bana från trakten af den stora sjön Winepeg i Britiska Nordamerika öfver halfön Labrador, Atlantiska oceanen, Spanien från Asturien till Ebromynningen, Baleariska öarne, östra delen af Algeriet, Egypten och Arabiens öknar. I Spanien inträffade förmörkelsen strax

Efter porträtt.

PROFESSOR JANSSEN, upptäckaren af protuberansens vätgasnatur.

Utsiöh: Bengt Sjöforsparre.

Oferst till vänster: DEN RYSKA EXPEDITIONEN från observatoriet i Poulkova med den stora kameran för fotografiering af coronan.

Nederst till vänster: PROFESSOR RICCO med expeditionen från Etnaobservatoriet i Alcala.

Till höger: PROFESSOR A. FOWLER från London i Castellan, observerande med ett spektroskop.

Efter fotografier

Kjöhök: Bengt Sjöström

efter middag, solen stod högt på himlen, fenomenet kunde därför, öfverallt där vädret var klart, med fördel iakttagas. En mängd expeditioner från olika vetenskapliga institutioner hade också begifvit sig till Spanien och intagit sina stationer i Burgos, Alcesebrá, Castellon, Alhama, Tortosa o. s. v. Andra hade begifvit sig till Baleariska öarne, flere platser i Algier, Egypten o. s. v. Det stora Lickobservatoriet hade utsändt tre expeditioner till Labrador, Alhama i Spanien och Egypten; man hoppades nämligen att genom observationer gjorda på orter så långt ifrån hvarandra som möjligt kunna iakttaga förändringar i den så kallade coronans utseende. I fråga om sättet att observera så trädde vid denna förmörkelse fotografien i förgrunden; de tre nyssnämnda amerikanska expeditionerna gjorde öfverhufvud alla sina observationer medelst fotografi. Under sådana förhållanden måste man naturligtvis afvakta plåtarnes utveckling och observationernas diskutering innan några afgörande resultat kunna väntas.

Det allmänna förloppet vid en total solförmörkelse är följande: i samma ögonblick den sista strålen från solens skifva försvunnit visar sig vid den främre svarta mánkanten en rosenröd frans, som i allmänhet här och där har mer eller mindre betydande upphöjningar de s. k. protuberanserna. (Samma frans visar sig i motsatt sida vid förmörkelsens slut). Dessa observerades första gången 1733 af lektor Vassenius i Göteborg men först vid den totala förmörkelsen i Indien 1868 upptäckte den franske astronomen Janssen med spektroskopets hjälp, att de bestå af glödande vätgas. Denna gång voro protuberanserna föga ut-

vecklade; i Alhama hade den rosenröda fransen den s. k. chromosferen endast på två ställen dylika för blotta ögat eller en teaterkikare synliga protuberanser. Samtidigt med detta visar sig hela den mörka mánskifvan omgifven af en silfverglänsande strålgans hvilken blifvit benämnd coronan. Ehuruval denna företeelse varit känd ända sedan forntiden, redan Plutarch och Philostratos gifva beskrifningar därpå, så vet man föga af dess orsak. Också hafva alla expeditioner till sitt hufvudsakliga mål numera att studera coronan. Vår berömda landsman professor Arrhenius har för några år sedan uppställt en ny teori för coronans natur grundad på den Macwellska ljusteorien. Enligt densamma skulle coronan bestå af ytterst fina partiklar hvilka utstötas ur solen på grund af ljusstrålarnas tryck. Hittills kända företeelser tyckas i allmänhet tala för denna teori, som väl och kommer sanningen närmast, ehuruval coronans innersta delar troligen innehålla någon gas, det s. k. coronium.

Den dunkelhet, som inträder under förmörkelsen är olika, beroende på förmörkelsens tidslängd, d. v. s. igenomskärningen af månens skugga. I Alhama blef det icke så mörkt på långt när som vid fullmåne, man kunde med största lätthet läsa, ej håller blefvo stjärnor synliga till ett större antal. Som redan blifvit nämnt var coronan det förnämsta observationsobjektet; dels togos direkta fotografier af densamma med större eller mindre kameror, dels togos fotografier af dess spektrum, o. s. v. För blotta ögat visade sig coronan denna gång nära likformigt fördelad omkring solen i öfverensstämmelse med hvad ofvannämnda teori fordrar vid solfläcksmaxima såsom för närvarande.

Utom observationer öfver coronan hade man denna gång anordnat en systematisk efterforskning efter planeter innanför Mercurius; man fotograferade med flere cameror solens omedelbara granskap och skall sedan jämföra dessa med kartorna öfver den del af himlen där solen vid förmörkelsen befann sig. Har då en planet blifvit fotograferad så saknas den på kartan. Förhoppningarna äro dock ej stora.

G. KOBB.

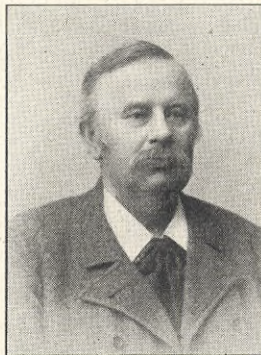

Effter fotografi.

Kliché: Bengt Nilförsörjaren.

MR OLLER MED EN KINEMATOGRFISK APPARAT för att fotografera förmörkelsen i Tortosa.

(TILLHÖR VECKANS PORTRÄTTGALLERI.)

A. M. HELLSTRÖM.

F. d. öfverjägmästaren Anders Magnus Hellström fyllde den 4 sept. 70 år. Stud. ex. 56, ex. från skogsinstitutet 61, öfverjägmästare i Västerbotten 90. Landstingsman 76—88, stadsfullmäktig i Umeå sedan 90, ledamot af drätselnämnden m. m.

C. C. EKEROTH.

Fördelningsläkaren med. lic. Carl Christian Ekeroth fyllde den 2 sept. 55 år. Stud.-ex. 68, med. lic. 81, bat.-läk. 82, reg.-läk. 92, chef för sjukvårdsbyrån i arméförv. 93, fördeln.-läk. vid IV arméförd. 02, sedan 97 lärare vid militärläkarekurserna, ledare af takt.-öfn. för militärläkare m. m.

ÖGONBLICKSBILDER FRÅN DE
STORA FRANSKA HÖSTMANÖV-
RERNA VID TYSKA GRÄNSEN.

GENERAL GUCILLON.

FRANSKA ARMÉNS NYA FÄLTUTRUSTNING, grundad
på erfarenheter från senaste kriget.

DEN NYA FRANSKA KANONEN.

FRANSKE KRIGSMINISTERN BERTEAUX (X) ÅSER
MANÖVRERNA.

Efter fotograf.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfverparre Stålm—Öbg

ROY KNABENSCHUE'S STYRBARA BALLONG, hvilken vid försök nyligen i Newyork visade sig vara lätt att manövrera och ansågs för en stor succes.

(Forts. fr. sid. 813)

Med dessa ord reste han sig och tog afsked.

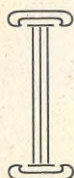
Jag hade sökt efter ord hela tiden, men icke ens i denna stund kunde jag få fram mer än ett: min stackars, stackars vän! Han nickade tigande och gick mot dörren. Där vände han sig om och sade med långsamt eftertryck: Om jag skulle bli mördad, finns mördarens signalement i den lilla svarta portfölj, som jag alltid medför på mina resor, och som hemma ligger i mitt dokumentskåp allra öfverst.

Han gick. En dörr slogs igen med en skräll utåt gatan, och jag hörde den dödsdömdes steg försvinna i nattens stillhet.

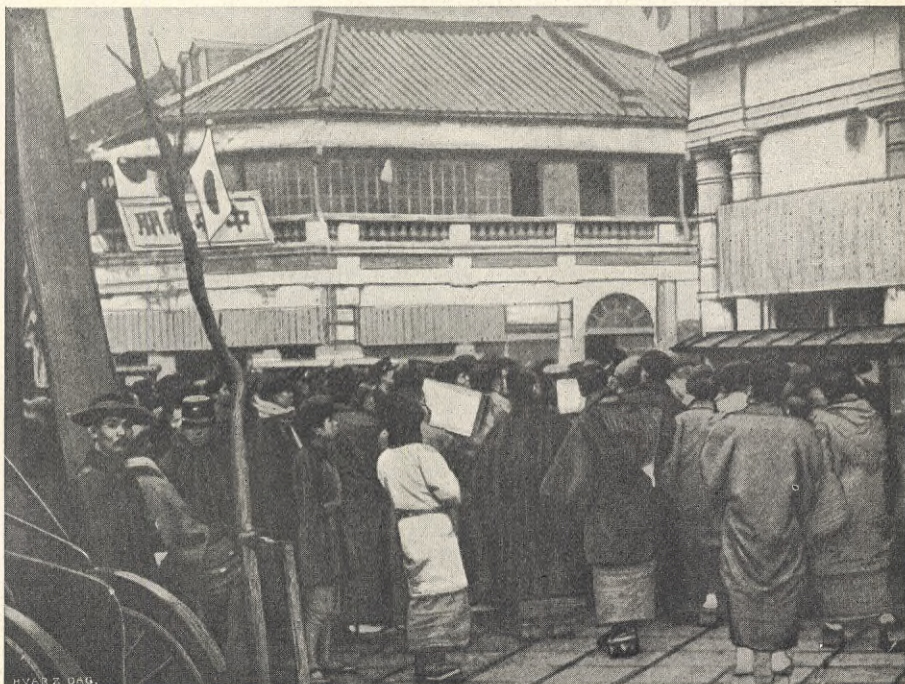
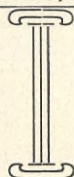
*

Så kom en dag sorgebudet där nere från det roseudoftande Mentone. Det var en kort notis efter telegrammet, som först slog ned i vår krets: Ung, ansedd svensk — mördad — rånad — mördaren uppspårad — bekände genast etc. Ingen tidning hade

(Forts. å sid. 821)

MISSNÖJET MED
FREDSLUTET I
JAPAN:
TIDNINGEN »KO-
KUMINS» AF JAPAN-
SKA FOLKHOPPAR
ÖDELAGDA LOKA-
LER I TOKIO.

Efter fotograf.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfverparre Stålm—Öbg.

NYVALDA LEDAMÖTER AF RIKSDAGENS ANDRA KAMMARE. I.

Borgmästare
A. RUNE.
Vänster.
Västervik o. Eksjö.

Brukspredikant
P. PEHRSON.
Vänster.
Olands härad.

Komminister
C. G. SAEDÉN.
Vänster.
Västerbottens mellersta domsaga.

Friherre
TH. ADELSWÄRD.
Moderat vänsterman.
Åkerbo-Bankekind-Hanekinds domsaga.

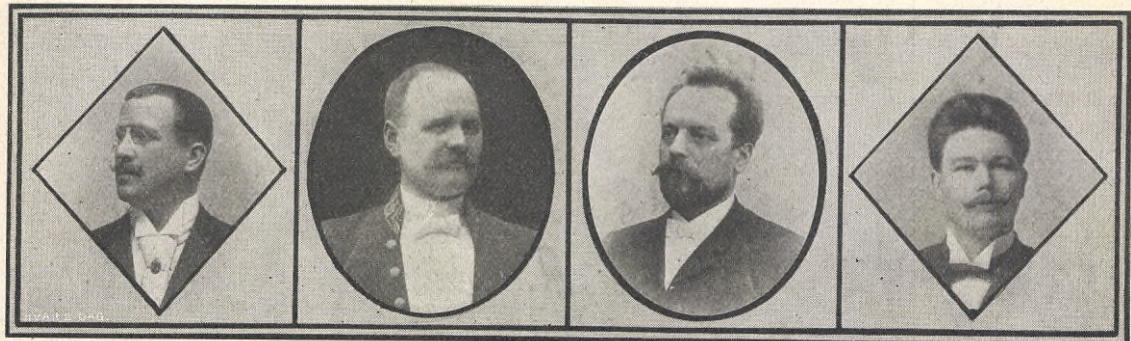

Borgmästare
E. HEDENSTIERNA.
Höger.
Mariestad-Sköfde-Falköping.

Borgmästare
S. F. E. SÖDERBERG.
Vänster.
Karlshamn-Sölvesborg-Ronneby.

Rektor
A. J. HAGSTRÖM.
Vänster.
Hernösand-Örnsköldsvik.

Lektor
K. STARBÄCK.
Vänster.
Gefle.

Redaktören, fil. d.r
V. H. VICKSTRÖM.
Vänster.
Östersund Hudiksvall.

Kronofogde
H. SANDÉN.
Moderat.
Lidköping-Skara-Hjo.

Bokhandlare
I. HELLGREN.
Höger.
Sundsvall.

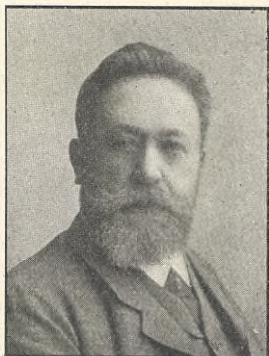
Handelsföreståndare
I. B. ERIKSSON.
Vänster.
Smedjebackens domsaga.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI.

C. F. ENBLOM.

90 år fyllde den 6 sept. f. öfverstelöjtnanten Carl Fredrik Enblom i Stockholm.

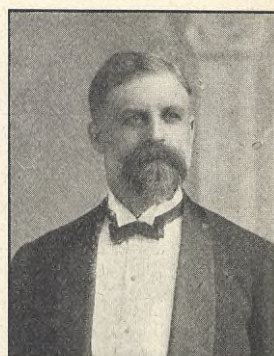
D. HOLMBERG.

60 år fyllde den 8 sept. mynthandlaren D. Holmberg i Stockholm, innehafvaren af den enda specialaffären i sin bransch. H. har utgifvit värdefulla arbeten i numismatik och är sedan 79 led. af Svenska numismatiska föreningen.

E. F. JACOBSON.

55 år fyllde den 7 sept. lifmedikus Emil Frithiof Jacobson i Stockholm. Stud.-ex. 70, med. lic. 88, praktiserande läkare i Stockholm, sedan 03 badintendent i Varberg. Specialist i massagebehandling.

G. P. SON WERN.

En af de mera bekanta svenskarne i Amerika, ingenlör Gust. P. son Wern, pres. för Svenska Ingenjörsföreningen i Förenta Stat. och för Svenska Hjälpföreningen i Newyork fyllde den 7 aug. 50 år. Född i Värmland, sedan 80 bosatt i Amerika, är W. en af Ingenjörsföreningens stiftare.

(Forts. fr. sid. 819)

emellertid lyckats nosa upp den spännande och mystiska historia, som låg bakom detta mord. Icke ens de omständigheter, som voro förknippade med mördarens gripande, silade ut till den sensationshungliga hopen.

Hemligheten med både det ena och det andra låg i den lilla portföljen, som vår stackars vän ständigt förde med sig. På betjäntvägen har jag dock fått veta, att öfverstat legat ett bref till vederbörande polismyndighet, som först och främst ombads att bryta nästa konvolut och därefter vidtagna de åtgärder, som efter genomläsningen därpå kunde anses påkallande. Till slut anhöll den döde i bevakande ordalag, att den hedern skulle visas hans minne, att den hemlighet som fördystrat hans senaste lefnadsår skulle få följa honom i gravnen.

Med sällsynt takt och finkänslighet följdes också den olyckliges sista bön.

Hvad mördaren beträffar, denna hemlighetsfulla spökbild, som slutligen iklädde sig kött och blod och utförde det död, i hvars förebådande han spelat en antagligen ovetande roll, har jag icke fått veta mer än att han utfört sin mörka gärning antagligen mellan

två och half tre på natten under sitt offers sömn samt att en ung mörklagd man, med blekt ansikte och något lutande hållning, kort efter mordet blifvit gripen. Att han till att börja med envist nekat, men sedan ett skriftligt dokument af obekant innehåll upplästs för honom under alla tecken till namnlös fasa krypitt till bönboken och bekänt allt.

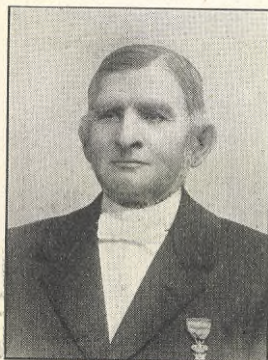
Detta är mina vänner historien om en man, som var nog olycklig att få skåda in bakom den förlåt, som försynen är barmhärtigt nog att i allmänhet resa upp för våra kommande öden.

Holmer tystnade, tände en ny cigarrett och sjönk tillbaka i sin breda skinnstol.

Hans allvarliga ögon vandrade långsamt förbi de hvita skjortbrösten i halfdunklet och stannade vid en dallrande stråle dagsljus, som sökte sig väg mellan de tunga tegelfärgade gardinerna.

Lampan med den röda skärmen begynte sömnigt blinka, och utanför hördes ekot af en poliskonstapels långsamma patrullsteg. Det knäppte i en klockboett borta från duchätelens kuddberg, och en stämman sade långsamt och högtidligt:

— Klockan är half tre.

A. PETERSON. †

F. d. riksdagsmannen August Peterson i Hasselstad afled den 20 aug. 84 år gammal. Representerade Medelsta härad i Riksd. A. K. 75—96. Mångårig ledamot af länets landsförsamling, samt innehade ett stort antal kommunala förtroendeuppdrag.

J. F. von SYDOW. †

F. d. hofrättsrådet i Göta hofrätt Johan Fredrik von Sydow afled den 30 aug. Stud.-ex. 51, hofrätts.-ex. 54, v. häradshöfding 59, assessor i Göta hofr. 70, hofr.-råd 88, t. f. president 02, afsked 03. Ordf. i centralstyrelsen för Smålands Ensk. Bank och i Försäkringsbol. Allm. Brand.

V. BERGSTRÖM. †

Den 2 sept. afled i Stockholm visångaren och landsmålararen på Skansen V. Bergström, 49 år gammal, och känd under namnet "Jan i Seltorp". B. var en värderad lokalobservatör åt Meteorologiska Centralanstalten.

C. V. SÖDERSTRÖM. †

I Hudiksvall afled den 24 aug. extra provinsialläkaren i Los distrikt Carl Victor Söderström. Stud.-ex. 78, med. kand.-ex. 86, med. lic.-ex. 92. Sedan 93 extra provinsialläkare i Los distrikt i Gäftelebens län.

FRÅN KAPPLÖPNINGARNA I STOCKHOLM DEN 10 SEPT.

H. 8 D:s STOCKHOLMSFOTOGRAF.

HIGH FLAVOR II, tillhörande löjtn. D. Gibson. Eröfrade Jockeyklubbens stora pris.

Kliché: Bengt Silfversparre.

H. 8 D:s GÖTEBORGSFOTOGRAF.

GILL, tillhörande underlöjtn. greve. G. Hamilton. Eröfrade Gylene hästen.

Kliché: Bengt Silfversparre.

INTERNATIONELLA IDROTTSTÄFLINGARNA I STOCKHOLM.

Internationella idrottstävlingar afhöllos den 10 september i Idrotts-parken i Stockholm.

Flera utländingar, framstående sportsmän i skilda branscher, del-togo, hvilket förlänade tävlingarna ett särskildt intresse.

Våra bilder visa dels en hastig-hetstävlan (X Melander) dels en grupp pristagare.

HVAR 8 DAG
BÖRJAR NY
ÅRGÅNG D.
1 OKTOBER.

PRENUM-
RERA I TID
TY UT-
GÅNGET
NUMMER
OMTRYCKES
EJ.

H. 8 D:s STOCKHOLMSFOTOGRAF.

Kliché: Bengt Silfversparre.

FRÅN INTERNATIONELLA IDROTTSTÄFLINGARNE I STOCKHOLM DEN 10 SEPTEMBER.